

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ
з освітнього компоненту
«Політична географія та історія країн Північної Америки та Західної Європи»

Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма: 291.00.02. «Регіональні студії»

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Опис програми екзамену
«Політична географія та історія країн Північної Америки та Західної Європи»
Освітня програма «Регіональні студії»

Рік навчання: третій

Спеціальність: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.

Форма проведення: письмова (комп'ютерне тестування в ЕНК).

Тривалість проведення: 2 академічні години (1 год 20 хв).

Максимальна кількість балів: 40 балів.

Розподіл балів за структурою: Вірна відповідь на питання – від 0,5 до 3 балів, в залежності від тестового завдання.

Загальні та спеціальні (фахові) компетентності, які формуються в рамках дисципліни «Політична географія та історія країн Північної Америки та Західної Європи» відповідно до ОПП «Регіональні студії» та Стандарту вищої освіти зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин та регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав та регіональних досліджень.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

СК14. Здатність розуміти закономірності розвитку та самостійно аналізувати ситуацію в країнах/регіонах світу на основі інформації політичного, історичного, економічного, культурного, правового характеру.

ДСК 2. Здатність використовувати знання про історичний розвиток держав та етапи формування політичної карти регіонів Північної Америки та Західної Європи з метою розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем на регіональному та міжнародному рівнях.

Результати навчання, які формуються в рамках дисципліни «Політична географія та історія країн Північної Америки та Західної Європи» відповідно до ОПП «Регіональні студії» та Стандарту вищої освіти зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»:

ПРН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

ПРН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

ПРН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

ПРН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

ПРН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

ПРН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

ПРН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

ПРН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

ПРН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору

ПРН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

ПРН18. Здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіонознавства та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень.

ДРН 2. Вміти аналізувати етапи формування, сучасний стан та перспективи політичної карти регіонів Північної Америки та Західної Європи в процесі історичного розвитку держав як цілісних територіально-політичних систем, здійснювати підготовку інформаційних матеріалів і документів.

Критерії оцінювання:

Екзаменаційний тест складається із 40 тестових завдань

За кожну правильну відповідь – від 0,5 до 3 балів, в залежності від тестового завдання.

Максимальна оцінка за всі правильні відповіді на екзамені – 40 балів.

Загальна оцінка за дисципліну формується наступним чином: до оцінки за семестр (*формується з кількості балів за кожний змістовий модуль*), яка становить від 35 до 60 балів, додаються результати екзамену від 1 до 40, що загалом становить максимум у 100 балів.

Рекомендована література міститься у робочих програмах навчальних дисциплін, які розташовані за лінком: <https://fpmv.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/2016-06-17-09-51-47/navchalno-metodychna-robota/robochi-prohramy-navchalnykh-dystsyplin.html#osvitnii-rivenpershyi-bakalavrskyi>, а також у відповідних ресурсах системи е-навчання Moodle <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=21161>

Питання для підготовки до екзамену

1. Поняття «політичної географії». Політична географія як наука.
2. Німецька школа політичної географії та геополітики.
3. Британська школа політичної географії та геополітики.
4. Російська школа політичної географії та геополітики.
5. Американська школа політичної географії та геополітики.
6. Європейські континентальні погляди на політичну географію та геополітику.
7. Походження поняття «Європа». Європа в уявленні народів світу: минуле та сучасне.
8. Західна Європа в системі «поділів» Європи на регіони: географічний, історико-географічний, культурно-історичний, конфесійний та інший підходи.
9. Протиставлення «Сходу» та «Заходу»: основні виміри та прояви.
10. Формування Європи як історико-географічного та історико-культурного регіону.
11. Європоцентризм у різних варіантах періодизації всесвітньої історії.
12. Античний поліс як форма держави. Політична, економічна, соціальна та культурна спадщина античного полісу у сучасній Європі.
13. Різні типи античних полісів (*на прикладі давніх Афін, Спарти та Риму*).
14. Взаємозв'язок географії та історії: специфіка міжнародних відносин в епоху Античності.
15. Основні теорії походження середньовічних міст. Роль географічного фактору у становленні середньовічного міста.
16. Взаємозв'язок географії та історії: специфіка середньовічного міста (*на прикладі обраної країни Західної Європи*).
17. Політико-географічні передумови виникнення середньовічних університетів Європи
18. Економічні передумови виникнення середньовічних університетів Європи.
19. Взаємозв'язок географії та історії: університети та становлення модерної Європи.
20. Взаємозв'язок географії та історії: роль християнської церкви в епоху Середньовіччя.
21. Взаємозв'язок географії та історії: специфіка міжнародних відносин в епоху Середньовіччя та Нового часу (*проблема суверенітету та його трансформація від середньовіччя до Нового часу*).
22. Взаємозв'язок географії та історії: особливості епохи Відродження (*на прикладі однієї з країн Західної Європи*).
23. Взаємозв'язок географії та історії: Великі географічні відкриття та започаткування нових історичних процесів (*глобалізація, тенеза капіталізму*).
24. Вплив епохи Великих географічних відкриттів на політичну карту Європи та світу.
25. Реформація: сутність явища, причини виникнення, «географічні рамки» поширення, політичне значення для подальшого розвитку Європи.
26. Особливості епохи Реформації в одній з країн Західної Європи.
27. Зародження та розвиток капіталізму у Європі: географічний вимір та політичні наслідки (*тенеза капіталізму у Західній Європі, збереження феодалізму у Східній Європі, утворення колоніальної системи, еволюція політичного устрою держав від абсолютизму до конституційних монархій, перші республіки*).
28. Взаємозв'язок географії та історії: локальні, регіональні та глобальні конфлікти у Західній Європі (*на прикладі обраних країн Європи*).
29. Вплив Другої світової війни на політичну географію та повоєнну історію Європи.
30. Історичні тенденції розвитку обраної європейської країни на прикладі її столиці.
31. Вплив географічного фактору на євроскептицизм у сучасній Західній Європі: причини та прояви (*на прикладі обраної країни Західної Європи*).
32. Географія та етнічні стереотипи у Західній Європі: походження та сучасний вимір.
33. Історичні зв'язки країн Північної Америки та Європи: географічний фактор.
34. Поняття «Америка». Поняття «Старий світ» та «Новий світ».
35. Періодизація історії Америки. Європоцентризм періодизації історії Америки.
36. Специфіка доколумбових цивілізацій. Спільні та відмінні риси з європейськими цивілізаціями.
37. «Великий (біологічний) обмін» між Старим та Новим світом.

38. Основні «хвили» колонізації Нового світу.
39. Рушійні сили європейської колонізації.
40. Вплив Реформації на колонізаційні процеси у Новому світі.
41. Фактори, що впливали на специфіку формування колоній у Північній та Південній Америці: політико-географічний вимір.
42. Фактори, що впливали на формування системи управління колоніями у Південній Америці (на прикладі іспанських колоній).
43. Фактори, що впливали на формування системи управління колоніями у Північній Америці (на прикладі англійських колоній).
44. Основні протиріччя в американському суспільстві (на прикладі історії обраного штату США).
45. Релігійний, етнічний та мовний склад населення США.
46. Релігійний, етнічний та мовний склад населення Канади.
47. Історичне підґрунтя американсько-канадських відносин.
48. Історичне підґрунтя американсько-мексиканських відносин.
49. Спектр політичної географії сучасної Європи та її історичне коріння.
50. Спектр політичної географії сучасної Північної Америки та її історичне коріння.

Зразки тестових завдань:

Генеральні штати, ландтаги, парламент, сейм, кортеси – є втіленням
 середньовічного парламентаризму
 регіоналізації
 феодалізації
 сепаратизму

Для якого типу суспільства характерними є наступні ознаки: постійне економічне зростання; безперервні інновації; нарощування виробничих потужностей; використання техніки та технологій; “якість” (а не “кількість”) працівників; масове виробництво; раціоналізм та знання (а не “віра”); науково-технічна революція
 індустріальне суспільство
 аграрне суспільство
 постіндустріальне суспільство
 інформаційне суспільство

Які групи віруючих з нижченаведених сприяли поширенню християнства у Новому світі?
 місіонери
 хрестоносці
 прочани
 інквізитори

Програма екзамену розглянута і затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин (протокол № 12 від 12 травня 2023 р.)

Екзаменатор

Бессонова М.М.

Завідувач кафедри

Яблонський В.М.